

Research Paper

Content Analysis of Judicial Documents of Sports Incidents in East Azarbaijan Province

Sheyda Amini^{1*} , Mahdi Bashiri² , Mehdi Azadan³

Received: Dec 05, 2023

Revised: Feb 03, 2024

Accepted: Mar 13, 2024

ABSTRACT

Objective: This research aims to conduct content analysis of court cases related to sports incidents in East Azarbaijan province during the years 2019 to 2021.

Methodology: This study serves an applied purpose, utilizing quantitative content analysis as the research method and employing a descriptive strategy. The statistical population comprises 18 cases of sports incidents registered with provincial judicial authorities, which were subjected to analysis using the researcher's coding checklist. The reliability and validity of the research tool were assessed, and data analysis was conducted using SPSS26 software.

Results: The findings indicate that team sports, particularly football, accounted for the highest number of injuries among various disciplines, with men experiencing more accidents and incidents compared to women. Among the culprits and causes of accidents, included venue officials and after that, the injured athlete represented the highest percentage. Additionally, the results highlight a low utilization of sports insurance within society.

Conclusion: Conclusion: To mitigate sports incidents and accidents, there is a pressing need to emphasize safety within sports environments, provide safety education, and address sports rights issues among all stakeholders, including implementers, athletes, and their families. Also, more attention is paid to sports insurance issues in order to compensate for damages caused by accidents.

Keywords: Content Analysis; Court Cases; Sports Incidents; Sports Law; East Azarbaijan Province

1. M.A in Sports Management, Department of Sport Sciences, Faculty of Education Sciences and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran. (**Corresponding author**)
2. Associate Professor of Sports Management, Department of Sport Sciences, Faculty of Education Sciences and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.
3. Lecturer in Sports Management, Technical and Vocational University, Tehran, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: aminisheyda1365@gmail.com

Cite this article: Amini, Sh., Bashiri, M., & Azadan, M. (2025). *Content Analysis of Judicial Documents of Sports Incidents in East Azarbaijan Province*. *Journal of Sport Management and Development*, 14(3), 27-48.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2024.25797.2863>

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

Sport and sports activities provide a valuable platform for the growth and development of society, and despite numerous benefits, they involve risks and injuries that require attention to legal issues (Nazarian Madovani & Rajab Hosseini, 2017). Given the global nature of sports, the wide range of sports disciplines, and the diverse regulations governing each discipline, it is essential for athletes and sports personnel to have a thorough understanding of the legal issues surrounding sports events. Negligence on the part of those involved in sports can create legal liability (Almasi & Anisi, 2017), which falls under the domain of sports law, a field of law that encompasses all crimes and quasi-crimes committed directly or indirectly by these individuals (Azadan et al., 2022; Mohammadi et al., 2024). Sports accidents have important legal dimensions, and examining legal cases in this area helps to better understand these dimensions and increase awareness (Azadan et al., 2022). Research shows that sports law in Iran needs development (Suri et al., 2022), and sports law education (Suri et al., 2023) and sports insurance (Lame et al., 2020; Nadrian et al., 2016) play an important role in protecting the sports community against accidents and damages. Considering the importance of this issue and the lack of codified law, it is necessary to increase legal awareness and develop appropriate solutions to reduce accidents and protect the rights of individuals involved in sports. This knowledge ensures the creation of safe sports environments that foster talent development. The aim of this research is to analyze court cases related to sports accidents in East Azerbaijan Province from 2019 to 2021. The purpose of this research is to identify the prevailing patterns in sports accident cases and address the educational needs of the sports community in the field of sports law.

Methodology

The present research is descriptive in terms of strategy, content analysis (of a quantitative type) in terms of implementation method, and applied in terms of purpose. In the present study, after sending a letter of cooperation from the university to the judicial authorities of the province and obtaining permission to study the cases, the cases of sports accidents and incidents related to the 3 years in question were separated and, in the next stage, they were analyzed using a coding checklist. The validity of the research tool was confirmed by 7 expert professors in the fields of sports law and sports management (mostly official experts of the judiciary). In order to determine the reliability of the tool, two trained individuals independently coded the files, and the degree of agreement between them (reliability) was calculated according to Scott's coefficient formula, which in all items except the type of fields, the amount of Scott's coefficient was calculated to be 99 percent, but in the type of sports fields, it was obtained to be 89 percent, which in content analysis, the reliability coefficient must be more than 70 percent in order to be able to ensure the coding of categories, their comprehensiveness and exclusivity, and consequently the objectivity of the research (Takali, 2017). The statistical population of the study was a census including 18 cases of sports accidents and incidents registered in East Azerbaijan province. As mentioned, the tool used in the research was a researcher-made coding checklist that was designed in 3 main sections (file information, accident information, and sports insurance) and 17 subsets of them. It

is worth mentioning that each of the sub-components is also divided into more specialized subsets and a special code is considered for each. With the help of the coding checklist, indicators such as: the occurrence of accidents in terms of gender, the causes and factors of sports accidents (coach, athlete, sports managers, etc.), accident-prone fields, accident-prone sports venues (halls, clubs, schools, swimming pools, etc.), those responsible for sports accidents (coach, athlete, sports managers, etc.), checking whether or not people are insured and the type of insurance used (including sports accident insurance and civil liability insurance for sports staff, etc.) and sports facilities, as well as the type of accident-prone fields (team, show, water, martial arts, etc.) were examined and analyzed. In order to analyze the collected data, descriptive statistics (frequency and percentage of frequency in the form of a table) and SPSS 26 software were used.

Results

The study found that 67% of the incidents occurred in 2019, while 33% were in 2021, with no registered cases in 2020. Most accidents took place in Tabriz (33%), followed by Maragheh (22%), Ahar, and Ajabshir (11% each). In terms of age, half of the injured individuals were above the legal age, 33% were below it, and 17% were unspecified. Males accounted for 89% of the incidents, while females comprised 11%. Culprits for the accidents included venue officials (36.7%), injured athletes (22.8%), opponent players, and coaches, with the lowest fault percentage attributed to teachers, service managers, hall secretaries, and sports boards. The majority of accidents occurred in football/futsal fields (55%), followed by slide playing (11%), and various other disciplines (5.6% each). The findings indicate that team sports, particularly football, accounted for the highest number of injuries among various disciplines, with men experiencing more accidents and incidents compared to women. Additionally, the results highlight a low utilization of sports insurance within society.

Discussion and Conclusion

The research revealed that men experienced a significantly higher rate of accidents and injuries (89%) than women (11%). This aligns with findings in previous studies [Bigdon et al. (2022); Hosokawa et al. (2021); Jaffe et al. (2021); Ekegren et al. (2018) and Bueno et al. (2018)], which attributed this difference to men's higher risk-taking tendencies and participation in high-risk sports.

Football had the highest percentage of incidents, likely due to frequent player collisions. Bueno et al (2018), Bekker et al (2017) also had the same opinion. This sport's popularity in the region could also contribute to the high number of accidents. However, with research of Enders et al (2019) It has been inconsistent because they have reported basketball as having the most accidents and sudden sports deaths in the United States. This may be due to the great interest and desire of the people of this country to participate in basketball.

The study found that venue officials and injured athletes were the primary causes of accidents, underscoring the importance of their legal responsibilities. Furthermore, the lack of sports insurance among accident victims suggests a need for greater awareness and better insurance services

In conclusion, sports injuries are a significant aspect of recreational activities and sports participation. Efforts to enhance physical activity levels should be accompanied by measures to

ensure safer sporting environments. This necessitates increased education and stricter regulations in the field of sports law, including training for teachers, coaches, athletes, and executives, as well as promoting safety and community involvement.

Research Limitations/Implications

As is evident in all research, every study is subject to research limitations, and the present study was no exception.

1. The cases examined were from one province (East Azerbaijan), and due to difficulties and hardships in accessing judicial files, it was not possible to examine them in other provinces. Therefore, it is suggested that judicial files related to sports accidents be examined in other provinces as well, and a comparative study be conducted between the findings of different provinces.

2. Due to the lengthy litigation process and the closure of cases in judicial authorities, the researcher was compelled to select cases from the years 2019 to 2021 that had completed their expert review. Therefore, it is suggested that a comprehensive study be conducted across the whole of Iran over a longer period.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

The author undertakes to comply with all ethical guidelines.

Funding

This research has not received any financial support from funding organizations in the public, commercial, or non-profit sectors.

Authors' contribution

All authors of this article have been actively involved from the research implementation stage to the writing of the article.

Conflict of interest

There was no conflict of interest in this research.

Acknowledgments

The authors would like to express their gratitude to all those who helped us in this endeavor, especially the sports law experts and distinguished professors who went to great lengths to verify the validity of the checklist.

References

- Almasi, N.A., & Anisi, M.A. (2017). Civil liability and sports insurance. *Iranian and International Legal Research*, 9 (34), 27-54. [Link] [In Persian]
- Azadan, M., Shahrasfangareh, A., & Bashiri, M. (2022). *Sports rights*. Tanin Danesh Tabriz. [Link] [In Persian]
- Bekker, S., Paliadelis, P., & Finch, C. F. (2017). The translation of sports injury prevention and safety promotion knowledge: insights from key intermediary organisations. *Health research policy and systems*, 15(1), 1-9. [https://doi.org/10.1186/s12961-017-0189-5]
- Bigdon, S.F., Hecht, V., Fairhurst, P.G., Deml, M.C., Exadaktylos, A.K., & Albers, C.E. (2022). Injuries in alpine summer sports-types, frequency and prevention: a systematic review. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 14(1), 1-18. [https://doi.org/10.1186/s13018-017-0560-9]
- Bueno, A.M., Pilgaard, M., Hulme, A., Forsberg, P., Ramskov, D., Damsted, C., & Nielsen, R.O. (2018). Injury prevalence across sports: a descriptive analysis on a representative sample of the Danish population. *Injury Epidemiology*, 5(1), 1-8. [https://doi.org/10.1186/s40621-018-0136-0]
- Ekegren, C.L., Beck, B., Simpson, P.M., & Gabbe, B.J. (2018). Ten-year incidence of sport and recreation injuries resulting in major trauma or death in Victoria, Australia, 2005-2015. *Orthopaedic Journal of*

- Sports Medicine*, 6(3), 2325967118757502. [<https://doi.org/2010.1177/2325967118757502>]
- Endres, B.D., Kerr, Z.Y., Stearns, R.L., Adams, W.M., Hosokawa, Y., Huggins, R.A., ... & Casa, D.J. (2019). Epidemiology of sudden death in organized youth sports in the United States, 2007–2015. *Journal of Athletic Training*, 54(4), 349-355. [<https://doi.org/2010.4085/1062-6050-358-18>]
- Lame, E., Davarzani, M., & Lotfi, R. (2020). Civil Liability of Martial Artists for Inflicted Injuries *Interdisciplinary Legal Research*, 1(3), 50-63. [[Link](#)] [In Persian]
- Mohammadi, O., Veisi, K., YektaYar, M., & Rouhi, E. (2024). Identifying the Effective Factors on the Implementation of Sports Rights Based On the Civil Liability of Sport Clubs. *Journal of Sport Management and Development*, 13(2), 171-193. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2023.23410.2749>] [In Persian]
- Naderian, M., Banimasani, M., Mousavi-Nafchi, S. M., Asefi, A.A., & Karimian, J. (2016). Determining the Status of Sports Insurance Compensation Payment to Injured Athletes. *Health Information Management*, 13(2), 120-125. [[Link](#)] [In Persian]
- NazarianMadavani, A., & Rajabhasani, A. (2017). Analysis of Individual and Organizational factors affecting on Sports lawsuits. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 4(2), 53-67. [[Link](#)] [In Persian]
- Soori, A., Hematinejad, M.A., & Benar, N. (2023). Designing the pattern for legal development of Iranian sports. *Journal of Sport Management and Development*, 12(2), 1-10. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2023.6709>] [In Persian]
- Soori, A., Hematinejhad, M., Benar, N., & Rostami Chelkaseri, E. (2022). Study of the Barriers and solutions development of sports law. *Sport Management Studies*, 14(74), 53-72. [<https://doi.org/10.22089/smrj.2020.7110.2496>] [In Persian]
- Takali H. (2017). Tehran University Sports Management Research: Content analysis. *Caspian Journal of Sscientometrics*, 4(1), 45-51. [[Link](#)] [In Persian]

تحلیل محتوای پرونده‌های قضایی حوادث ورزشی استان آذربایجان شرقی

شیدا امینی^{۱*}، مهدی بشیری^۲، مهدی آزادان^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۱۴

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، تحلیل محتوای پرونده‌های قضایی حوادث ورزشی استان آذربایجان شرقی طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ بود. **روش‌شناسی:** پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر روش پژوهش، تحلیل محتوای کمی و از نظر راهبرد توصیفی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش به صورت تمام شمار، ۱۸ مورد پرونده حوادث ورزشی ثبت شده در مراجع قضایی استان بود که با استفاده از چک لیست کدگذاری محقق ساخته به تحلیل آن‌ها پرداخته شد. پایایی و روایی ابزار پژوهش بررسی و ارزیابی شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار اسپ‌اس‌اس ۲۶، انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها مشخص شد که ورزش‌های تیمی مخصوصاً فوتبال بیش‌ترین آسیب را در بین سایر رشته‌ها داشته است و مردان بالاترین حوادث و سوانح را نسبت به بانوان تجربه نموده‌اند. در بین مقصرین و عوامل بروز حوادث، بالاترین درصد مربوط به مسئولین اماکن ورزشی و پس از آن، ورزشکار آسیب‌دیده بود. همچنین طبق نتایج مشخص شد که کم‌ترین استفاده از بیمه‌های ورزشی در جامعه انجام می‌شود.

نتیجه‌گیری: به منظور کاهش حوادث و سوانح ورزشی نیاز به ارتقای ایمنی در محیط‌های ورزشی، آموزش ایمنی و مسائل حقوق ورزش به کلیه عوامل (اعم از عوامل اجرایی، ورزشکار و خانواده آن‌ها) و همچنین توجه بیشتر به مسائل بیمه‌های ورزشی به منظور جبران خسارت ناشی از حوادث احساس می‌شود.

واژه‌های کلیدی: تحلیل محتوا، پرونده‌های دادگستری، حوادث ورزشی، حقوق ورزشی، استان آذربایجان شرقی

۱. دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزش، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)

۲. دانشیار مدیریت ورزش، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

۳. مدرس مدیریت ورزش، دانشگاه فنی و حرفه ای، تهران، ایران.

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: aminisheyda1365@gmail.com

استناد: امینی، شیدا؛ بشیری، مهدی و آزادان، مهدی. (۱۴۰۴). تحلیل محتوای پرونده‌های قضایی حوادث ورزشی استان آذربایجان شرقی. مدیریت و توسعه ورزش، ۱۴(۳)، ۲۷-۴۸.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JDMMD.2024.25797.2863>

نوآوری پژوهش و پیام کلی

پژوهش حاضر با رویکردی نوآورانه و از طریق تحلیل محتوای پرونده‌های مختلف حقوقی مرتبط با ورزش، به دنبال افزایش سطح آگاهی فعالان این حوزه نسبت به مسائل حقوقی است. نکته قابل توجه آن است که بر اساس بررسی‌های انجام شده، تاکنون پژوهشی که به طور خاص به تحلیل محتوای پرونده‌های قضایی مربوط به حوادث و سوانح ورزشی پرداخته باشد، به چشم نخورده است. این امر، اهمیت و بدیع بودن پژوهش حاضر را دوچندان می‌سازد. با بررسی دقیق پرونده‌های حقوقی، شناسایی علل و عوامل بروز حوادث گوناگون ورزشی، تعیین مکان‌ها و رشته‌های ورزشی پرخطر، مشخص نمودن مقصرین حوادث و دیگر جنبه‌های حقوقی مرتبط، می‌توان گامی مؤثر در راستای ارتقای دانش حقوقی جامعه ورزشی کشور برداشت و خلأهای موجود در این زمینه را پرکرد. بی‌شک، این آگاهی‌بخشی می‌تواند به پیشگیری از بسیاری از مشکلات حقوقی آتی، حفظ حقوق و منافع فعالان عرصه ورزش کمک شایانی نماید.

مقدمه

ورزش امروزه نقش مهمی در جوامع انسانی دارد و محدود به تفریح و سرگرمی نمی‌شود، بلکه به عنوان وسیله‌ای برای تربیت نسلی جوان و برومند تبدیل شده است. با وجود این که فعالیت‌های ورزشی دارای فواید بسیار سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و غیره هستند، خطرات و آسیب‌های فراوانی نیز برای ورزشکاران و سایر عوامل شرکت‌کننده در آن به همراه داشته‌اند (نظریان مادوانی و رجب حسینی، ۲۰۱۷) و حتی برای بسیاری از ورزشکاران نوجوان در کشورهای توسعه یافته به عنوان عامل اصلی آسیب‌های غیرعمدی شناخته شده است (رایسانن^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). اثر همین حوادث و آسیب‌ها اگر اشخاص فعال در این عرصه همانند مدیران ورزشی، مربیان، معلمان، تولیدکنندگان تجهیزات ورزشی و سایرین در انجام وظایف خود سهل‌انگاری و اهمال‌کاری کرده باشند، دارای مسئولیت‌های قانونی می‌شوند (الماسی و انیسی، ۲۰۱۷) و این مسئولیت‌های قانونی در زمره مباحث حقوق ورزشی که از حوزه‌های علم حقوق بوده، قرار دارد و شامل کلیه جرایم و شبه‌جرایمی است که توسط این افراد به صورت مستقیم یا غیرمستقیم انجام می‌گیرد (آزادان و همکاران، ۲۰۲۲؛ محمدی و همکاران، ۲۰۲۴). اهمیت حوادث ورزشی به قدری است که حتی پیمان‌نامه حقوق بشر اروپا^۲ وجود آن که به خاطر مسائلی غیر از ورزش تدوین شده است اما در مواد ۲، ۳، ۵، ۶ و ۸ مسائل مربوط به ورزش را مورد توجه قرار داده است؛ یعنی علاوه بر این که از حقوق بشر دفاع می‌کند از جامعه ورزش، سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی نیز پشتیبانی می‌نمایند و اظهار می‌کنند که ورزش باعث ترقی جامعه‌ای صلح‌آمیز و صیانت از کرامت انسانی شده است (چپک، ۲۰۱۹).

حوادث ناشی از فعالیت‌های ورزشی جنبه‌های مهمی هستند که مستلزم توجه و مدیریت دقیق می‌باشند. این حوادث می‌توانند شامل مصدومیت‌ها و آسیب‌ها بوده و حتی پیامدهای ناگوارتری داشته باشند. بنابراین تمام شاغلین در حوزه ورزش نسبت به ورزشکاران و سایر افراد شرکت‌کننده در فعالیت‌های ورزشی وظایفی بر عهده دارند و در صورت قصور باید پاسخ‌گو باشند که میزان و نوع مسئولیت آن‌ها توسط قوانین مسئولیت‌های مدنی و کیفری و از طریق مراجع قضایی مشخص می‌شود (والدنيسکی^۳ و همکاران، ۲۰۱۹). بنابراین معلمان تربیت بدنی، مربیان و مدیران ورزشی به موجب قوانین حقوقی، ممکن است در صورت بروز سوانح، در زمان فعالیت‌های ورزشی، در مکان ورزشی، حین فعالیت و یا در نتیجه فعالیت، مشمول مسئولیت قانونی اعم از مسئولیت مدنی یا مسئولیت کیفری شوند (عباسیان، ۲۰۲۱). بررسی پرونده‌های قضایی حوادث ورزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا این تحلیل می‌تواند به شناخت عمیق‌تر از جنبه‌های حقوقی مرتبط با وقوع حوادث ورزشی کمک کند. در پرونده‌های قضایی، جزئیات دقیقی از وقایع، مسئولیت‌ها، و تدابیر انجام شده ثبت می‌شوند که این اطلاعات می‌توانند به عنوان یک منبع غنی برای پژوهش‌های حقوقی در حوادث ورزشی به شمار آیند. با بررسی این پرونده‌ها، اصول حقوقی که در مواجهه با حوادث ورزشی اعمال می‌شوند، به وضوح مشخص می‌شود و این اطلاعات به سازمان‌های ورزشی، وکلای حقوقی، و تصمیم‌گیران در سطح قضایی کمک می‌کند تا اقدامات مناسبی را انجام دهند. علاوه بر این، بررسی پرونده‌های قضایی ورزشی به افزایش آگاهی عمومی نیز کمک می‌کند. وقایع و حوادث ورزشی گاهی اوقات به عنوان رویدادهای عمومی توجه جامعه را به خود جلب می‌کنند و در این مواقع، اطلاعات حاصل از بررسی پرونده‌های قضایی می‌توانند به عنوان یک وسیله اطلاع‌رسانی مؤثر عمل کنند. این بررسی‌ها باعث می‌شود که جامعه بیشتر با ابعاد حقوقی مرتبط با ورزش آشنا شده و از اهمیت توجه به قضایای مرتبط با این حوادث آگاه شوند (آزادان و همکاران، ۲۰۲۲).

¹ Räisänen

² European Convention on Human Rights

³ Czepek

⁴ Waldzinski

در باب حقوق ورزش و مسائل آن، سوری و همکاران (۲۰۲۲)، پژوهشی با عنوان «تعیین موانع و شیوه‌های توسعه ابعاد نظام حقوق ورزشی کشور» انجام دادند. آنها، موانع آموزشی، قانونی و شایستگی کارکنان را به عنوان مانع و راهکار برای بهبود حقوق ورزش شناسایی کردند و همچنین حقوق ورزش را در ایران در سطح نامطلوب دانستند که آموزش بهینه آن به نیروی انسانی را به عنوان عامل مؤثر در ارتقاء حقوق ورزشی ذکر نمودند. در پژوهشی دیگر، سوری و همکاران (۲۰۲۳) به «طراحی الگوی توسعه حقوقی در ورزش ایران» پرداختند. آن‌ها دریافتند که عواملی چون: (۱) آموزش و توانمندسازی حقوقی در ورزش، (۲) امور علمی و پژوهش حقوقی در ورزش، (۳) فرهنگ حقوقی در ورزش و (۴) نظارت و بازرسی حقوقی در ورزش با بهبود حقوق ورزش ارتباط معنادار دارند و اعتنا به این عوامل باعث اثرات خوشایند در سیستم حقوقی می‌شود. همچنین هنگ و همکاران (۲۰۲۲) پژوهشی با عنوان «توسعه برنامه آموزش حقوق بشر در ورزش برای دانشجویان ورزشکار» در شورای ورزش دانشگاه کره (KUSF) انجام دادند. نتایج حاکی از آن بود که اجرای این برنامه‌ها تاثیر خوبی داشته است، بر این اساس لازم است برنامه‌های آموزشی برای حفظ و ارتقای حقوق انسانی مربیان و همچنین حقوق انسانی بازیکنان تدوین و اجرا شود و به طور مستمر در مطالب و روش‌های آموزش حقوق بشر متناسب با روند تغییر زمان، تجدید نظر شود.

همان‌طور که مطرح شد فعالیت‌های ورزشی علاوه بر مزیت سلامتی، عوارض آسیب‌دیدگی، از کار افتادگی موقت، دائم، از دست دادن راندمان کافی برای فعالیت و حتی بعضی مواقع باعث مرگ اشخاص حادثه‌دیده شده است، در نتیجه هزینه درمان و مسائل بهداشتی زیادی برای این افراد و جامعه ورزشی به وجود آورده است (اگرگن و همکاران، ۲۰۱۸). پس مغایرت بین اثرات مطلوب ورزش، عوارض ناشی از حوادث آن‌ها و هزینه‌های درمان به عنوان سدی در برابر توسعه و گسترش ورزش مطرح می‌باشد. راه کار مناسب استفاده از سیستمی حامی برای جامعه ورزشی می‌باشد که سیستم مورد بحث، بیمه‌های ورزشی است (لامع و همکاران، ۲۰۲۰؛ نادریان و همکاران، ۲۰۱۶). بیمه‌های ورزشی وسیله‌ای جهت حمایت از ورزشکاران، مربیان، مسئولان و سایرین در برابر هرگونه خسارات وارده به اشخاص در محیط‌های ورزشی هستند، یعنی قراردادی است که به موجب آن سازمان بیمه در ازای دریافت حق بیمه، موظف است در صورت وقوع حادثه، به جبران خسارت وارده به بیمه‌گذار یا ذی‌نفع اقدام نماید (محمدی، ۲۰۲۱). در این مبحث، بیمه‌های ورزشی شامل: بیمه حوادث ورزشی، بیمه‌های مسئولیت مدنی و غیره می‌باشند (پورنقی و همکاران، ۲۰۱۶). بیمه حوادث ورزشی نوعی پشتیبانی و حفاظت از افراد در قبال سوانح و اتفاقاتی است که در عرصه ورزش مانند: جراحت، صدمه‌های بدنی و هزینه‌های پزشکی رخ داده است که اغلب خطرهای ناشی از حوادث تمام وقت را پوشش‌دهی می‌کند و عملکرد این بیمه، به صورت کمک هزینه درمانی است و جبران خسارت کامل وجود ندارد، همچنین مقدار جبران خسارت با توجه به نوع رشته‌های ورزشی و سطوح فنی مشارکت‌کنندگان متفاوت است (بابایی بی‌غم لاهیجی، ۲۰۲۰). همان‌طور که پیش‌تر مطرح شد، مسئولیت قانونی مدیران و سایر مسئولان ورزشی در قبال ورزشکاران، اغلب از نوع مسئولیت‌های مدنی می‌باشد. این اشخاص در قبال ورزشکاران و حتی تماشاگران حاضر در ورزشگاه دارای مسئولیت هستند. علاوه بر موارد ذکر شده آن‌ها در رابطه با تأمین کیفیت و وضعیت مناسب تجهیزات فنی نیز مسئول اند و در صورت عدم بازدید و رفع نقص فنی تجهیزات در دعاوی حقوقی متهم شناخته می‌شوند. از این رو باشگاه ورزشی نمی‌تواند صرفاً به دلیل آگاهی یک شرکت‌کننده بزرگسال از حوادث احتمالی در هنگام استفاده از تجهیزات ورزشی خاص، از هرگونه مسئولیتی در قبال آسیب وارده به شرکت‌کننده مبرا باشد. مسئولیت خسارت همچنان بر عهده باشگاه ورزشی است که موظف به ارائه

¹ Hong et al

² Ekegren

³ Mahamoad

تجهیزات مناسب است. با این حال، در چنین شرایطی، شرکت کننده نیز ممکن است در مسئولیت خسارت سهیم باشد (والدزیسکی و همکاران، ۲۰۱۹). بنابراین بیمه مسئولیت مدنی مدیران و سایر مسئولان، نوعی بیمه است که در آن اشخاص ذکر شده خود را در مقابل هر گونه حوادث و غرامت‌های مالی تضمین می‌کنند تا هر نوع حادثه‌ای که برای ورزشکار، تماشاگر و یا اشخاص دیگری به وقوع پیوست، بیمه غرامت و هزینه ناشی از حادثه را جبران نماید (بابایی بی‌غم لاهیجی، ۲۰۲۰؛ حقیقی و همکاران، ۲۰۲۱).

از آن جا که آسیب دیدگی، نقص عضو و حتی مرگ از جمله مسائلی است که جامعه ورزش در محیط‌های ورزشی با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند، در صورت قصور و کوتاهی این جامعه از وظایف و ناآگاهی‌های آن‌ها از حقوق ورزش باعث نتایج دلخراش و ضربه‌های جبران ناپذیر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره برای سیستم ورزشی کشور خواهد شد، زیرا مسائل حقوق ورزش در کشور به صورت کلی مطرح شده و در قالب یک قانون مدون و قابل استناد جمع‌آوری نشده است به طوری که برای رسیدگی به پرونده‌های حوادث و سوانح، مراجع قضایی مجبورند که به منابعی چون قوانین، رویه‌های قضایی، عرف، قوانین مدون ورزشی و غیره استناد و شکایات را از دیدگاه‌های مختلف، سنجیده و احکام لازم را صادر نمایند. بنابراین به منظور توسعه و گسترش ابعاد مختلف حقوق ورزش در سطح کشور علاوه بر افزایش سطح آگاهی جامعه ورزشی، باید راه‌کارهایی برای بهبود و نهادینه‌سازی حقوق ورزشی تدوین نمود. بدین منظور ابتدا لازم است تا تحلیل مناسبی از حوادث ورزشی از نظر کمی و کیفی به عمل آید تا از این طریق سیاست‌گذاری مناسبی در خصوص نظام آموزش حقوق ورزشی برای جامعه ورزش اتخاذ شود. سپس، باید بررسی نمود برای کاهش حوادث و سوانح ناشی از وقایع ورزشی، چه چاره‌ای باید اندیشید؟ و یا در صورت بروز حوادث و سوانح چه راه‌کارهایی باید به جامعه ورزش پیشنهاد داد تا عواقب این سوانح را از نظر اقتصادی، اجتماعی و ... به حداقل ممکن رساند؟ در این بحث منظور حوادثی است که مرتکب آن ورزشکار و محل آن، اماکن ورزشی و زمان آن در اثنای فعالیت‌های ورزشی است، هر حادثه‌ای علتی دارد و علت بروز می‌تواند مبنای تقصیر باشد که در بسیاری از موارد علت وقوع حادثه قصور و کوتاهی مربیان و معلمان و ... می‌باشد. شاید علت تسامح مسئولین در رابطه با وظیفه‌شان نسبت به ورزشکاران و سایرین در محیط ورزش، عدم آگاهی و اطلاع از حقوق ورزشی و مسئولیت‌های قانونی باشد. با این اوصاف نیاز به آگاهی‌های حقوقی برای اشخاص شاغل در ورزش بسیار ضروری می‌باشد زیرا عدم آگاهی از این اصول موجب نتایج بسیار نامطلوب، پرونده‌های دادگاه‌ها و خسارات مالی و جانی خواهد شد. همچنین بروز آسیب دیدگی جدی، نقص عضو و حتی در برخی موارد فوت ورزشکاران، تماشاگران و ... حین فعالیت‌های ورزشی، از ضرورت‌های انجام این پژوهش محسوب می‌شود.

در نهایت اهمیت فراگیری و کسب دانش حقوق ورزشی از مسائلی می‌باشد که حسب مورد، موجب حمایت از احقاق حق ورزشکار، مربی و دیگر افراد جامعه ورزشی در عرصه داخلی و بین‌المللی خواهد شد و دیگران به راحتی نمی‌توانند با رفتار سوء و غیراخلاقی موجبات تعدی به حقوق جوامع ورزشی را پدید آورند. یکی دیگر از ضرورت‌های پژوهش حاضر وجود خلأهای پژوهشی در این زمینه و همچنین ازدیاد پرونده‌های حوادث ورزشی بوده است؛ به طوری که آسیب‌شناسی این پرونده‌ها جهت ارائه راه‌کارهای لازم با هدف کمک به جامعه ورزشی کشور به منظور تأمین ایمنی محیط‌های ورزشی انجام گرفت. سوانح به وقوع پیوسته از منظر مقصرین حادثه، زمان حادثه، مکان حادثه، اشخاص درگیر و ... با یکدیگر متفاوت‌اند و در نتیجه مسئولیت‌های حقوقی متفاوتی برای این اشخاص به دنبال خواهد داشت. در این راستا سؤالاتی که ذهن محقق را درگیر نموده عبارتند از: میزان بروز حوادث از نظر جنسیت چگونه است؟ در چه رشته‌های بیش‌ترین حوادث ورزشی اتفاق افتاده‌اند؟ در چه مکان‌هایی بیش‌ترین حوادث ورزشی به وقوع پیوسته است؟ مقصرین حوادث ورزشی چه کسانی بوده‌اند؟ و بررسی این‌که اشخاص و اماکن ورزشی درگیر در سوانح، بیمه‌های ورزشی و مسئولیت مدنی

داشته‌اند یا نه؟ که با پاسخ به این سوالات می‌توان ضمن شناسایی الگوی غالب در حوادث ورزشی و برنامه‌ریزی برای رفع نیازهای آموزشی جامعه ورزش، گام کوچکی در کمک به وضعیت ورزش استان در حوزه حقوق ورزشی برداشت.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر استراتژی توصیفی، از نظر شیوه اجرا تحلیل محتوا (از نوع کمی) و از نظر هدف کاربردی است. بعد از ارسال نامه همکاری از طرف دانشگاه به مراجع قضایی استان و کسب اجازه مطالعه پرونده‌ها، پرونده‌های حوادث و سوانح ورزشی مربوط به ۳ سال مورد نظر تفکیک شده و در مرحله بعد با استفاده از چک لیست کدگذاری، به تحلیل آن‌ها اقدام شد. روایی ابزار پژوهش، توسط ۷ تن از اساتید متخصص در حوزه‌های حقوق ورزشی و مدیریت ورزشی (اغلب کارشناسان رسمی دادگستری بودند) مورد تأیید واقع شد. به منظور تعیین پایایی ابزار، دو فرد آموزش‌دیده به صورت مستقل از یکدیگر برای کدگذاری پرونده‌ها اقدام نموده‌اند و میزان توافق بین آن‌ها (پایایی) با توجه به فرمول ضریب اسکات^۱ محاسبه شده است که در کلیه گویه‌ها به غیر از نوع رشته‌ها مقدار ضریب اسکات برابر با ۹۹ درصد محاسبه شد ولی در نوع رشته‌های ورزشی برابر با ۸۹ درصد به دست آمده است که در تحلیل محتوا باید ضریب پایایی بیش از ۷۰ درصد باشد تا بتوان به کدگذاری مقوله‌ها، جامع و مانع بودن آن‌ها و در نتیجه به عینیت پژوهش اطمینان نمود (تکلی، ۲۰۱۷). جامعه آماری پژوهش به صورت تمام شمار شامل ۱۸ پرونده حوادث و سوانح ورزشی ثبت شده در استان آذربایجان شرقی بود. همان‌طور که مطرح شد، ابزار مورد استفاده در پژوهش چک لیست کدگذاری محقق ساخته بود که در ۳ بخش اصلی (اطلاعات پرونده‌ها، اطلاعات حوادث و بیمه‌های ورزشی) و ۱۷ زیر مجموعه آن‌ها طراحی شده بود که در جدول شماره ۱ قابل مشاهده است، شایان ذکر است که هر کدام از مؤلفه‌های فرعی نیز به صورت مجزا به زیر مجموعه‌های تخصصی‌تر تقسیم شده‌اند و برای هر کدام کد مخصوص در نظر گرفته شده است. با کمک چک لیست کدگذاری شاخص‌هایی همانند: بروز حوادث از نظر جنسیت، علل و عوامل بروز حوادث ورزشی (مربی، ورزشکار، مدیران ورزشی و...)، رشته‌های حادثه‌خیز، مکان‌های ورزشی حادثه‌خیز (سالن‌ها، باشگاه‌ها، مدارس، استخرها و...)، مقصرین حوادث ورزشی (مربی، ورزشکار، مدیران ورزشی و...)، بررسی بیمه بودن یا نبودن اشخاص و نوع بیمه‌های مورد استفاده (اعم از بیمه حوادث ورزشی و بیمه‌های مسئولیت مدنی کادر ورزشی و...) و اماکن ورزشی و همچنین نوع رشته‌های حادثه‌خیز (تیمی، نمایشی، آبی، رزمی و...) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده از آمار توصیفی (فراوانی و درصد فراوانی در قالب جدول) و از نرم‌افزار اسپاس ۲۶ استفاده شد.

^۱. در تمام پژوهش‌هایی که در آنها داده‌های پژوهش از طریق تحلیل محتوا به دست می‌آید، برای اعتماد به کدگذاری مقوله‌ها و در نتیجه، رعایت اصل عینیت لازم است. ضریب قابلیت اعتماد (پایایی) برای هر مقوله به صورت جداگانه محاسبه شود. برای محاسبه ضریب قابلیت اعتماد می‌توان از فرمولی که اسکات برای مقیاس اسمی ارائه کرده است، استفاده نمود.

$$\text{ضریب اسکات} = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

$$P_o = \frac{100 \times \text{تعداد توفیق بین کدگذاران}}{\text{کل مطالب}} \quad (\text{درصد توافق})$$

$$P_e = \sum_{i=0}^k P_i^2 \quad (\text{درصد توافق مورد انتظار})$$

(نسبت هر زیر مقوله در کل نمونه و P_i و تعداد زیر مقوله‌ها k)

جدول ۱. شاخص‌های مورد ارزیابی در چک لیست کدگذاری
Table 1. Evaluation indicators in the coding checklist

۱) سال وقوع حادثه	الف) اطلاعات کلی پرونده‌ها A) General file information
۲) فصل وقوع حادثه	
۳) زمان وقوع حادثه در طول شبانه‌روز	
۴) شهر محل حادثه	
۵) رده سنی اشخاص حادثه‌دیده	
۶) جنسیت اشخاص حادثه‌دیده	ب) اطلاعات حوادث و سوانح B) Information on accidents and incidents
۷) نوع شکایت حقوقی	
۸) عمد یا غیر عمد بودن	
۹) مقصرین و عوامل بروز حوادث	
۱۰) رشته ورزشی	
۱۱) نوع رشته‌های ورزشی	ج) بیمه‌های ورزشی C) Sports insurance
۱۲) مکان حادثه	
۱۳) مجوز فعالیت مکان	
۱۴) مجوز فعالیت کادر ورزشی	
۱۵) بیمه شخص حادثه‌دیده	
۱۶) بیمه مسئولیت مکان	
۱۷) بیمه مسئولیت کادر ورزشی	

یافته‌ها

یافته‌های حاصل از پژوهش در ۳ بخش اصلی و ۱۷ بخش فرعی تنظیم شده است که شامل موارد زیر می‌باشد.

الف) اطلاعات کلی پرونده‌ها

مطابق یافته‌ها، ۶۷ درصد حوادث به وقوع پیوسته در استان آذربایجان شرقی مربوط به سال ۱۳۹۸ و ۳۳ درصد آن مربوط به سال ۱۴۰۰ بوده است. با توجه به این که در سال ۱۳۹۹ به علت قرنطینه ناشی از انتشار ویروس کرونا (COVID-19) در سطح جهان و ایران، میادین ورزشی، اماکن ورزشی و ... به صورت کامل تعطیل و اجازه فعالیت نداشتند، در این سال (۱۳۹۹) پرونده‌ای در مراجع قضایی مبنی بر شکایت از حوادث ورزشی به ثبت نرسیده است. همچنین بیشترین تعداد حوادث در فصول سرد سال به وقوع پیوسته است، به طوری که در فصل پاییز ۳۹ درصد و در زمستان ۳۳ درصد حادثه باعث آسیب در اماکن ورزشی به وقوع پیوسته است و در فصل بهار کمترین میزان حادثه یعنی فقط ۶ درصد و در تابستان ۱۱ درصد حادثه به ثبت رسیده است.

در بررسی توزیع حوادث براساس زمان در طول شبانه روز مشخص شد که در زمان صبح حادثه‌ای به ثبت نرسیده، عصرها ۳۳ درصد، ظهر و شب به ترتیب ۲۲ و ۱۷ درصد حوادث گزارش شده‌اند. از نظر مکان وقوع حوادث، شهرهای استان آذربایجان شرقی در جدول ۲ مورد بررسی قرار گرفته شده است که در شهرهای (آذرشهر، اسکو، بستان آباد، جلفا، چارایماق، خدا آفرین، شبستر، مرند، میانه، ورزقان، هریس، هشتروند و هوراند) در طول ۳ سال مورد بررسی، حادثه‌ای به ثبت نرسیده است ولی در مرکز استان یعنی شهر تبریز ۳۳ درصد حوادث، در مراغه ۲۲ درصد، در شهرهای اهر و عجب‌شیر هر کدام ۱۱ درصد و در شهرهای بناب، سراب، کلیبر و ملکان هر کدام ۶ درصد حوادث ورزشی موجب شکایت در دادگاه به ثبت رسیده است.

جدول ۲. توزیع بر اساس شهر وقوع حوادث ورزشی در استان آذربایجان شرقی

Table 2. Distribution Based on the City of Occurrence of Sports Accidents in East Azerbaijan Province

مجموع	ملکان	مراغه	کلیبر	عجب شیر	سراب	تبریز	بناب	اهر	فراوانی
۱۸	۱	۴	۱	۲	۱	۶	۱	۲	Frequency
۱۰۰	۶	۲۲	۶	۱۱	۶	۳۳	۶	۱۱	درصد
									Percentage

در جدول ۳ توزیع اشخاص حادثه دیده براساس سن مورد ارزیابی قرار گرفت که نصف اشخاص آسیب دیده بالای سن قانونی (۱۸ سال) بوده و ۳۳ درصد زیر سن قانونی و ۱۷ درصد آن‌ها مشخص نشده بود که در چه رده سنی قرار داشتند.

جدول ۳. توزیع بر اساس رده سنی اشخاص آسیب دیده در حوادث ورزشی

Table 3. Distribution based on age group of individuals injured in sports accidents

مجموع	عدم ذکر سن	بالای سن قانونی	زیر سن قانونی	فراوانی
۱۸	۳	۹	۶	Frequency
۱۰۰	۱۷	۵۰	۳۳	درصد
				Percentage

در توزیع بر اساس جنسیت که در جدول ۴ قابل مشاهده می‌باشد، مشخص شد که بیشترین تعداد آسیب و حادثه مربوط به جنس مذکر یعنی مردان که ۸۹ درصد است، می‌باشد و فقط ۱۱ درصد مربوط به جنس مؤنث بوده است.

جدول ۴. توزیع بر اساس جنسیت اشخاص آسیب دیده در حوادث ورزشی

Table 4. Distribution based on the gender of people injured in sports accidents

مجموع	مؤنث	مذکر	فراوانی
۱۸	۲	۱۶	Frequency
۱۰۰	۱۱	۸۹	درصد
			Percentage

در بررسی نوع شکایت حقوقی مشخص شد که بیشترین شکایات ورزشی از نوع مسئولیت مدنی که ۹۴ درصد بودند؛ هیچ پرونده‌ای در حوزه مسئولیت کیفری نبود و در یک مورد از آن‌ها نوع شکایت مشخص نشده بود.

ب) اطلاعات حوادث و سوانح:

در بررسی حوادث از نظر عمدی و غیر عمدی بودن، ۹۴ درصد حوادث غیر عمدی و فقط ۶ درصد آنها عمدی بوده است. مقصرین و عوامل بروز حوادث در همه پرونده‌ها ترکیبی از چند نفر به عنوان مثال: مسئولین اماکن، ورزشکار، حریف، مربی و ... معرفی شده بود. بنابراین در بررسی جزء به جزء این اشخاص، براساس احکام صادره و درصدهای تقصیر افراد در پرونده‌ها، همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، مشخص شد که مسئولین اماکن ورزشی ۳۶/۷ درصد، ورزشکار مصدوم ۲۲/۸ درصد، مقصرین حوادث بوده‌اند، بعد از آن‌ها بازیکن حریف و مربی قرار داشتند و کم‌ترین درصد تقصیرات مربوط به معلم، مسئول خدماتی، منشی سالن و هیأت ورزشی بودند.

جدول ۵. مقصرین و عوامل بروز حوادث

Table 5. culprits and factors that caused the accidents

شماره پرونده	مسئول اماکن ورزشی	ورزشکار مصدوم	بازیکن حریف	مربی	ارگان یا سازمان	مدیر	مسئول خدماتی	معلم ورزش	هیئت ورزشی	منشی سالن
۱		٪۲۰	٪۳۰	٪۵۰						
۲		٪۴۰	٪۶۰							
۳	٪۲۵			٪۱۵	٪۳۰				٪۳۰	
۴		٪۴۰	٪۶۰							
۵	٪۶۰	٪۴۰								
۶	٪۸۰	٪۲۰								
۷	٪۵۵	٪۲۰	٪۲۵							
۸	٪۶۰	٪۴۰								
۹	٪۴۰	٪۳۰					٪۳۰			
۱۰	٪۷۰	٪۳۰								
۱۱	٪۸۰	٪۲۰								
۱۲	٪۲۰	٪۲۰	٪۲۰	٪۴۰						
۱۳	٪۵۰	٪۴۰	٪۱۰							
۱۴		٪۶۰		٪۴۰						
۱۵	٪۳۰	٪۲۰		٪۵۰						
۱۶		٪۴۰	٪۶۰							
۱۷	٪۴۰	٪۱۰	٪۲۰						٪۳۰	
۱۸	٪۵۰	٪۲۰			٪۳۰					
میانگین	۳۶/۷	۲۲/۸	۱۳/۳	۸/۶	۶/۱	۶/۱	۱/۶	۱/۶	۱/۶	۱/۶

در جدول ۶ نوع رشته‌های حادثه‌خیز بررسی شد. بیشترین سوانح مربوط به رشته فوتبال / فوتسال یعنی ۵۵/۴ درصد بوده، سراسر بازی ۱۱ درصد و رشته‌هایی چون: والیبال، کشتی، ژیمناستیک، سوارکاری، بدنسازی و سنگ‌نوردی هر کدام ۵/۶ درصد گزارش شده‌است.

جدول ۶. توزیع براساس رشته‌های ورزشی منجر به حوادث ورزشی در پرونده‌ها

Table 6. Distribution based on sports fields leads to sports accidents in the files

فراوانی Frequency	فوتسال / فوتبال	والیبال	کشتی	ژیمناستیک	سراسر بازی	سوارکاری	بدنسازی	سنگ نوردی	مجموع
۱۰	۱	۱	۱	۱	۲	۱	۱	۱	۱۸
درصد Percentage	۵۵/۴	۵/۶	۵/۶	۵/۶	۱۱	۵/۶	۵/۶	۵/۶	۱۰۰

در جدول ۷، توزیع براساس نوع رشته‌ها (تیمی، رزمی، راکتی، نمایشی، ماجراجویانه، قدرتی، سواری، نشانه‌روی، آبی و ...) ورزش‌های تیمی بیشترین میزان سوانح (۶۱ درصد) را در پی داشته، نمایشی ۱۷ درصد، قدرتی ۱۱ درصد و سواری و ماجراجویانه ۵/۶ درصد را دارا بودند.

جدول ۷. توزیع براساس نوع رشته‌های ورزشی (از نظر تیمی، نمایشی، قدرتی و ...)

Table 7. Distribution based on type of sports (team, performance, strength, etc.)

تیمی	سواری	قدرتی	ماجراجویانه	نمایشی	مجموع
۱۱	۱	۲	۱	۳	۱۸
۶۱	۵/۶	۱۱	۵/۶	۱۷	۱۰۰
Frequency					
درصد					
Percentage					

در جدول ۸ مکان‌های حادثه‌خیز ورزشی بررسی شد که سالن‌های ورزشی بیش از نصف حوادث (۵۵/۶ درصد) را مشمول شده‌اند. مناطق طبیعی شهری (جاده‌های تندرستی، جاده دوچرخه‌سواری، کوه، صخره‌ها و ...) و مجموعه‌های ورزشی (باشگاه‌ها) ۱۱ درصد حوادث را گزارش نموده‌اند. استخر، حیاط مدرسه، مجموعه تفریحی (مثل: سرزمین موج‌های آبی) و زمین خاکی (محوطه حصارکشی شده در روستا یا آسفالت در مجتمع‌های مسکونی) هر کدام ۵/۶ درصد حوادث را شامل شده‌اند.

جدول ۸. توزیع براساس مکان وقوع حادثه در پرونده‌ها

Table 8. Distribution based on the location of the incident in the cases

سالن ورزشی	استخر	حیاط مدرسه	مناطق طبیعی شهری	مجموعه ورزشی	مجموعه تفریحی	زمین خاکی	مجموع
۱۰	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱۸
۵۵/۶	۵/۶	۵/۶	۱۱	۱۱	۵/۶	۵/۶	۱۰۰
Frequency							
درصد							
Percentage							

در پرونده‌ها ۳۹ درصد اماکن دارای مجوز فعالیت بودند ولی ۳۳ درصد آن‌ها بدون مجوز بودند و در ۲۸ درصد پرونده‌ها به دلیل اینکه اماکن عامل آسیب نبوده‌اند در مورد مجوز آن‌ها مطلبی بیان نشده بود. فقط یک مورد از کادر ورزشی درگیر در حوادث مجوز فعالیت داشت، ۱۷ درصد آن‌ها بدون مجوز بوده‌اند و در بیش‌ترین موارد یعنی ۷۷ درصد بحث مجوز فعالیت این اشخاص مطرح نشده بود.

ج) بیمه‌های ورزشی

با توجه به جدول ۹، اشخاص حادثه دیده فقط ۱۱ درصد از مزایای بیمه برخوردار بودن ولی ۷۸ درصد آن‌ها بیمه نبوده و از مزایای آن نتوانستند استفاده کنند. همچنین ۲ مورد از آن‌ها بیمه بودن یا نبودن مطرح نشده بود.

جدول ۹. توزیع بر اساس بیمه ورزشی شخص حادثه دیده

Table 9. Distribution based on the injured person's sports insurance

مجموع	عدم ذکر بیمه	نداشتن بیمه	داشتن بیمه	فراوانی
۱۸	۲	۱۴	۲	Frequency
۱۰۰	۱۱	۷۸	۱۱	درصد
				Percentage

در بحث بیمه مسئولیت مدنی مکان حادثه در جدول ۱۰ مشخص شد که ۶۱ درصد اماکن دارای بیمه مسئولیت بود و ۲۸ درصد آنها بدون بیمه و ۱۱ درصد بیمه بودن یا نبودنشان ذکر نشده بود.

جدول ۱۰. توزیع بر اساس بیمه مسئولیت مدنی مکان حادثه

Table 10. Distribution based on the civil liability insurance of the accident location

مجموع	عدم ذکر بیمه	نداشتن بیمه	داشتن بیمه	فراوانی
۱۸	۲	۵	۱۱	Frequency
۱۰۰	۱۱	۲۸	۶۱	درصد
				Percentage

در موضوع بیمه مسئولیت مدنی کادر ورزشی (مربی، معلمان، مدیران، مسئولان و ...) با توجه به جدول ۱۱ مشخص شد که در هیچ کدام از پرونده‌ها، کادر ورزشی بیمه مسئولیت مدنی نداشتند، ۷۸ درصد موارد در پرونده‌ها اشاره‌ای به داشتن و نداشتن این نوع بیمه نشده بود و در ۲۲ درصد آن‌ها ذکر شده که کادر ورزشی بیمه مسئولیت مدنی ندارند.

جدول ۱۱. توزیع بر اساس بیمه مسئولیت مدنی کادر ورزشی

Table 11. Distribution based on sports personnel civil liability insurance

مجموع	عدم ذکر بیمه	نداشتن بیمه	داشتن بیمه	فراوانی
۱۸	۱۰	۴	۰	Frequency
۱۰۰	۷۸	۲۲	۰	درصد
				Percentage

در مجموع یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که فوتبال به عنوان یک ورزش تیمی بیشترین آسیب را در بین سایر رشته‌های ورزشی داشته و مردان بالاترین حوادث و سوانح را تجربه کرده‌اند. در بررسی مقصرین و عوامل بروز حوادث مشخص شد که مسئولین اماکن ورزشی و ورزشکار مصدوم بالاترین سهم را در بروز حوادث داشته‌اند و پس از آن‌ها سایر عوامل اجرایی قرار داشتند. همچنین نتایج نشان داد که میزان استفاده از انواع بیمه‌های ورزشی اعم از بیمه حوادث ورزش، بیمه مسئولیت مدنی و ... در پرونده‌های مورد ارزیابی، بسیار کم بوده است.

بحث

از آن جایی که مهم‌ترین هدف مطالعه حقوق ورزش، افزایش و توسعه آگاهی‌های حقوقی جامعه ورزش و بهره‌گیری از این آگاهی‌ها در جهت کاهش و جلوگیری از آسیب‌های ورزشی و همچنین توجه جدی به پیامدهای حقوقی حاصل از این آسیب‌ها است. بنابراین، هدف پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کمی پرونده‌های قضایی حوادث ورزشی مربوط به استان آذربایجان شرقی طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ به منظور شناسایی الگوی غالب در پرونده‌های حوادث ورزشی و در نتیجه شناسایی و رفع نیازهای آموزشی جامعه ورزش در حوزه حقوق ورزشی می‌باشد.

میزان وقوع حوادث از نظر جنسیت با توجه به یافته‌های پژوهش بدین صورت بود که مردان بیش‌ترین حادثه و آسیب (۸۹ درصد) را تجربه کرده‌اند که با یافته‌های پژوهش‌های بیگدون^۱ و همکاران (۲۰۲۲)؛ هوساکاوا^۲ و همکاران (۲۰۲۱)؛ استوگنر^۳ و همکاران (۲۰۲۰)؛ اکگرن^۴ و همکاران (۲۰۱۸) و بوئنو^۵ و همکاران (۲۰۱۸) همخوانی دارد؛ شاید علت این مورد، قدرت ریسک‌پذیری زیاد مردان نسبت به بانوان، میزان و سهم مشارکت بالای آنها در ورزش و نیز مشارکت در ورزش‌های پرخطر باشد و همچنین رعایت فرهنگ ایمنی و احتیاط در بین زنان نسبت به مردان بیشتر بوده در نتیجه میزان آسیب و حادثه بین آنها کم‌تر (۱۱ درصد) دیده شده است که در نتایج پژوهش حسین‌پور و همکاران (۲۰۲۰) نیز این مورد مطرح می‌باشد. در همین مورد اندرس^۶ و همکاران (۲۰۱۹) که به بررسی همه‌گیرشناسی مرگ ناگهانی در ورزش‌ها پرداخته بودند گزارش نمودند که آمار مرگ ناشی از حوادث ورزشی در مردان بیشتر از زنان می‌باشد. علاوه بر این هوساکاوا و همکاران (۲۰۲۱) نیز که به همه‌گیرشناسی مرگ ناگهانی در مدارس ژاپن پرداخته بودند ابراز داشتند نسبت مرگ ناشی از حوادث ورزشی مردان به زنان ۲ به ۱ می‌باشد.

در مورد رشته‌های ورزشی، همان‌طور که مشاهده شد رشته ورزشی فوتبال به دلیل برخورد و تماس زیاد بین بازیکنان بالاترین درصد حوادث را داشت. بوئنو و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود بیان نمودند که رشته فوتبال در بین کودکان و نوجوانان (۷ تا ۱۵) بیشترین آسیب و در بین بزرگسالان (بالای ۱۵ سال) بعد از دو و میدانی اولویت دوم را دارا می‌باشد. ناگفته نماند که رشته ورزشی فوتبال در سطح کشور و به تبع در سطح استان آذربایجان شرقی محبوبیت زیادی داشته و تمایل و گرایش فراوان مردم به آن شاید دلیلی دیگر بر میزان ازدیاد آسیب و حادثه در این رشته باشد که با پژوهش اندرس و همکاران (۲۰۱۹) مغایرت داشته است، زیرا آنها بیشترین حوادث و حتی مرگ‌های ناگهانی ورزشی را در ایالت متحده مربوط به بسکتبال دانسته‌اند. دلیل این مورد هم احتمالاً، علاقه و تمایل زیاد مردم این کشور به ورزش بسکتبال بوده باشد. اما در بررسی نوع رشته‌های ورزشی از منظر تیمی، رزمی، ماجراجویانه و ...، مشخص شد که بالاترین حوادث در ورزش‌های تیمی به‌وقوع پیوسته بود علت آن نیز می‌توان به تماس و برخورد زیاد بین بازیکنان دو تیم نسبت داد که با پژوهش بیگدون و همکاران (۲۰۲۲)؛ آراکوایت^۷ و همکاران (۲۰۲۲)؛ الیچ^۸ و همکاران (۲۰۲۱) در تناقض می‌باشد، زیرا بیگدون و همکاران (۲۰۲۲)، آسیب و حوادث در ورزش‌های هیجانی و ماجراجویانه را بررسی کرده بودند و رایج‌ترین ورزش‌های مرتبط با آسیب را دوچرخه‌سواری کوهستان، کوهنوردی، ورزش‌های هواپرد، پاراگلایدر و پرش آزاد^۹ معرفی

¹ Bigdon

² Hosokawa

³ Stögner

⁴ Ekegren

⁵ Bueno

⁶ Endres

⁷ Arachovitis

⁸ Ilic

⁹ BASE jumping

نمودند. آراکویت و همکاران (۲۰۲۲) نیز به بررسی ورزش‌های آبی پرداخته و رابطه آسیب و حوادث را با بازگشت به فعالیت مورد ارزیابی قرار داده بودند. الیچ و همکاران (۲۰۲۱) نیز، بروز آسیب در ورزش‌های سوارکاری را ارزیابی و سوارکاری را جزو ورزش‌های خطرناک معرفی نمودند.

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر، مشخص شد که مسئولین اماکن ورزشی، بر اساس احکام صادره و درصدهای تقصیر در پرونده‌ها در رتبه اول علل و عوامل بروز حوادث قرار داشتند که این افراد براساس قاعده تسبیب مقصر شناخته شده بودند. عوامل اجرایی همانند مسئولان اماکن ورزشی، مربیان، مدیران، معلمان و ... وظایف سنگینی در قبال بازیکنان برعهده دارند، زیرا این افراد در صورت قصور و کوتاهی از وظایف قانونی خود موجب بروز حوادث شده‌اند که در پژوهش حاضر مشاهده شد که مسئولان اماکن ورزشی هم از نظر مقصرین و عوامل بروز حوادث، رتبه اول را در بین سایر دست‌اندرکاران ورزشی داشته‌اند و همچنین مربیان، مدیران ورزشی و سایر عوامل اجرایی نیز درصدهای را مشمول می‌شدند، پس اطلاعات حقوقی آن‌ها، رعایت قوانین و مقررات، اقدامات لازم جهت بیمه نمودن ورزشکاران و حتی خودشان، نظارت و کنترل بر اماکن ورزشی، ایمن نمودن محیط‌های ورزشی و احراز سلامت ورزشکاران قبل از وقوع حادثه و اقدام به تهیه گزارش، اطلاع به مراکز پزشکی و انجام کمک‌های اولیه در صورت وقوع حادثه می‌توانند از مسئولیت‌های حقوقی که گریبان‌گیر این اشخاص می‌شود، بکاهند. صادقیان و همکاران (۲۰۲۲) در ابعاد مورد بررسی در پژوهش خود، بعد منابع انسانی در اماکن ورزشی (مدیر، مربی، ورزشکار و مسئولین رویدادهای ورزشی) را عامل اصلی برای جلوگیری از سوانح معرفی نموده‌اند. سلیمی و نادریان (۲۰۲۲) برای کاهش مسئولیت مدنی افراد شاغل در ادارات ورزش و جوانان، بالا بردن سطح آگاهی‌های حقوقی، اماکن و تاسیسات استاندارد و نظارت بر آن‌ها، آموزش و اقدامات پیشگیرانه را مطرح کردند. حقیقی و همکاران (۲۰۲۱) نیز میزان توانمندی‌های علمی تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی را در ارتباط با احراز سلامت ورزشکاران، اتخاذ تدابیر برای انجام به موقع تعهدات، آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته‌ی ورزشی، میزان توجه به بیمه‌ی مسئولیت مدنی، شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده دانسته‌اند.

علاوه بر مسئولین اماکن، ورزشکار مصدوم در درجه دوم، از نظر علل و عوامل بروز حوادث قرار داشتند که این اشخاص، براساس قاعده اقدام مقصر شناخته شده‌اند. صادقیان و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه خود در سه مبحث (نداشتن بیمه ورزشی، کنترل نکردن هیجانات، عدم آگاهی از حقوق ورزش) ورزشکاران را مقصر دانسته‌اند. با توجه به این که ورزش و حوادث آن اجزاء تفکیک‌ناپذیر از یکدیگرند و همچنین برخی از ورزش‌ها فی‌نفسه حادثه‌خیز و آسیب‌زا هستند، پس برای محافظت از شرکت‌کنندگان ورزشی در برابر آسیب‌ها و همچنین کناره‌گیری آن‌ها از فعالیت‌های ورزشی، استفاده از اقدامات موثر پیشگیری از آسیب ضروری است. استفاده از اقدامات مؤثر اغلب مستلزم تغییر رفتار در شرکت‌کنندگان ورزشی است تا آن‌ها را با شیوه‌های کنترل هیجان آشنا و نیز داشتن اخلاق ورزشی و رفتار پهلوانی را اشاعه نمود. برای برخی از ورزش‌ها، اقدامات موثر پیشگیری عبارتند از: اجباری شدن استفاده از کلاه و سایر تجهیزات ایمنی در مسابقات ورزش‌های رزمی یا محافظ ساق پا در فوتبال، می‌باشد. اجرای این اقدامات اجباری و خطر مجازات‌های قانونی (مسئولیت‌های مدنی و کیفری) از جمله عوامل انگیزشی برای تحریک رفتارهای پیشگیرانه از آسیب بوده‌اند. در همین مورد آراکویت و همکاران (۲۰۲۲) بیان نمودند که مربیان با استفاده از اقدامات پیشگیرانه و استفاده از تجهیزات ایمنی مناسب می‌توانند از حوادث جلوگیری نمایند، آن‌ها باید به ورزشکاران خود توضیح دهند که این امر اجباری بوده و اختیاری نیست، زیرا سلامت ورزشکاران در اولویت قرار دارد. بنابراین ورزشکاران که مهم‌ترین رکن جامعه ورزشی هستند، با افزایش آگاهی‌های حقوقی، پیروی از قوانین و مقررات، رعایت احتیاط و استفاده از تجهیزات ایمن می‌توانند از بروز بسیاری از آسیب‌ها پیشگیری نمایند. این موارد را اسماعیل پور و همکاران (۲۰۲۱)، اندرس و همکاران (۲۰۱۹) و آراکویت و همکاران (۲۰۲۲) نیز در مطالعات خود اشاره نموده‌اند.

با برگزاری دوره‌های آموزشی حقوق ورزش، کلاس‌های داوری و مربیگری، استفاده از رسانه‌ها، نظارت و کنترل بر عملکرد نیروی انسانی می‌توان در جهت نهادینه شدن حقوق ورزشی و اولویت قرار دادن مسائل آن گام برداشت، همچنان‌که هنگ و همکاران (۲۰۲۲) نتیجه‌گیری کردند برای ارتقای حقوق انسانی مربیان و بازیکنان از برنامه‌های آموزشی استفاده شود و مطالب حقوق بشر در حیطه ورزش با تغییر زمان به روز رسانی و تجدید نظر شود. سوری و همکاران (۲۰۲۲) حقوق ورزش را در ایران نامطلوب بیان کرده‌اند و آموزش نیروی انسانی را به عنوان عاملی مؤثر در ارتقاء حقوق ورزشی ذکر نموده‌اند. ترک‌فر و همکاران (۲۰۲۲) نیز آموزش را سومین عامل معنی‌دار با آشنایی مسائل حقوق ورزش بعد از قوانین و مقررات، استاندارد تجهیزات و اماکن معرفی نموده‌اند. میرسلیمانی و همکاران (۲۰۱۹) هم در پژوهش‌های خود رسانه‌ها را عاملی تأثیرگذار بر افزایش آگاهی از مسئولیت‌های مدنی به ترتیب اولویت: (۱) اینترنتی (شبکه‌های اجتماعی و وبسایت‌ها)، (۲) دیداری (تلویزیون)، (۳) چاپی (کتاب و روزنامه)، (۴) شنیداری (رادیو)، شناسایی کردند.

بحث دیگر در پژوهش حاضر، موضوع بیمه است. بیمه‌ها یکی از ابزارهای حمایت و محافظت از جامعه ورزشی در برابر هزینه‌های سرسام‌آور اقتصادی می‌باشد و با کمک آن‌ها، افراد فعال در عرصه ورزش می‌توانند با خیال راحت و فراغ بال به فعالیت پرداخته و با حوادث مقابله نمایند (بابایی بی‌غم لاهیجی، ۲۰۲۰). با علم مزیت بیمه‌ها آنچه در پژوهش خیلی شایان توجه می‌باشد، مبحث بیمه‌های ورزشی است که باتوجه به یافته‌ها می‌توان مشاهده کرد که اکثر اشخاص حادثه‌دیده و درگیر در حوادث، بیمه نبوده و از حمایت‌های آن برخوردار نشده‌اند که شاید دلیل بر ناآگاهی جامعه نسبت به بیمه‌ها مخصوصاً بیمه‌های مسئولیت مدنی و همچنین خدمات پایین و نامطلوب بیمه‌های حوادث و سایر بیمه‌ها باعث به وجود آمدن دیدگاه منفی در سطح جامعه نسبت به آن‌ها شده باشد که در نتایج پژوهش نادریان و همکاران (۲۰۱۶) دیده شده است. وو (۲۰۱۱) در پژوهش خود نیز به ضعف بیمه‌ها در جبران خسارت در کشور چین اشاره دارد و همچنین یوسفی صادقلو و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهش خود به دنبال راهی بودند تا زمان وقوع حوادث، شرکت‌های بیمه نتوانند از پرداخت خسارت امتناع کنند. همچنین پور نقی و همکاران (۲۰۱۶) نیز در پژوهش خود بیان نمودند که بیمه‌های ورزشی در کشور ما نسبت به کشورهای چون، آمریکا و ژاپن رشد کمتری داشته است؛ زیرا از طرف دولت حمایت چندانی از آن‌ها نشده است و الگوی اجرایی مشخص و یکپارچه‌ای در زمینه بیمه‌های ورزشی وجود ندارد. پس با بالا بردن سطح آگاهی جامعه نسبت به بیمه‌های مسئولیت مدنی و حمایت دولت از آن‌ها می‌توان مسئولیت‌های حقوقی و قانونی ناشی از حوادث ورزشی که گریبان‌گیر جامعه ورزشی است را کاهش داد.

همان‌طور که از نتایج مشخص است، صدمات ورزشی یک اشکال عمده فعالیت‌های تفریحی و مشارکت ورزشی است. تلاش برای افزایش سطح کلی فعالیت‌بدنی باید با سرمایه‌گذاری برای ایمن‌تر کردن محیط‌های ورزشی همراه باشد. در نتیجه، آموزش بیشتر و قوانین سخت‌گیرانه‌تر برای جامعه ورزشی در زمینه حقوق ورزش ضرورت پیدا می‌کند. بنابراین می‌بایست در زمینه آموزش معلمان، مربیان، ورزشکاران و سایر عوامل اجرایی در رابطه با سوانح ورزشی، ارتقای محیط فیزیکی ایمن‌تر، آموزش ایمنی، توسعه کارکنان و مشارکت خانواده و جامعه در موضوع حقوق ورزشی و سایر مسائل مربوط به آن فعالیت‌های گسترده‌ای انجام پذیرد.

نتیجه‌گیری کلی و پیام مقاله

برای کاهش حوادث و آسیب‌های ورزشی و پیامدهای حقوقی ناشی از آن‌ها در استان آذربایجان شرقی، ارتقای آگاهی حقوقی در جامعه ورزش و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه ضروری است. پژوهش نشان می‌دهد که فقدان آگاهی حقوقی، عدم رعایت ایمنی در اماکن ورزشی، ریسک‌پذیری بالای ورزشکاران (به ویژه مردان)، محبوبیت برخی رشته‌های پربرخورد مانند فوتبال، و عدم پوشش بیمه‌ای

مناسب، از جمله عوامل مهم در بروز حوادث ورزشی این استان هستند. بنابراین، آموزش حقوق ورزشی به فعالان این حوزه، ایمن سازی محیط های ورزشی، ترویج فرهنگ احتیاط و استفاده از تجهیزات ایمنی، و گسترش پوشش بیمه های ورزشی، راهکارهای اساسی برای کاهش حوادث و حمایت از حقوق ورزشکاران محسوب می شوند.

محدودیت ها

همچنان که در تمامی پژوهش ها نیز مشخص است، هر پژوهشی مستثنی از محدودیت های پژوهشی نیست و پژوهش حاضر نیز شامل برخی محدودیت ها بود.

۱. پرونده های مورد بررسی از یک استان (آذربایجان شرقی) بودند، و به دلیل مشکلات و سختی های دسترسی به پرونده های قضایی، امکان بررسی در سایر استان ها وجود نداشت. بنابراین پیشنهاد می شود پرونده های قضایی مربوط به حوادث ورزشی در سایر استان ها نیز بررسی شده و پژوهشی تطبیقی بین یافته های استان های مختلف انجام پذیرد.

۲. به علت طولانی شدن پروسه دادرسی و مختومه اعلام شدن پرونده ها در مراجع قضایی، پژوهشگر مجبور به انتخاب پرونده های سال های ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۰ شد که روند کارشناسی آن ها به اتمام رسیده بودند. لذا پیشنهاد می شود یک پژوهش جامع در کل ایران در یک بازه زمانی طولانی تر انجام پذیرد.

پیشنهاد برای مطالعات آتی

بنا به محدودیت های پژوهش، پیشنهاد می شود:

(۱) پرونده های قضایی مربوط به حوادث ورزشی در استان های دیگر نیز بررسی شده و مقایسه ای بین یافته های استان های مختلف انجام پذیرد.

(۲) اجرای یک پژوهش جامع در کل ایران (به منظور پژوهش در مقیاس بزرگ و با نمونه بزرگ تر).

(۳) اجرای پژوهش در موضوع پرونده های حوادث ورزشی مربوط به زمان های طولانی تر.

ملاحظات اخلاقی

رعایت دستورالعمل های اخلاقی

تمامی مسائل مربوط به اخلاق در پژوهش در این مطالعه رعایت شده است.

منابع مالی

این پژوهش هیچ گونه کمک مالی از سازمان های تأمین مالی در بخش های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان این مقاله از مرحله اجرای پژوهش تا نگارش مقاله مشارکت فعال داشته اند.

تعارض منافع

تعارض منافی در این پژوهش وجود نداشته است.

تقدیر و تشکر

نگارندگان بر خود لازم می دانند از تمامی اشخاصی که در این راه ما را یاری نمودند، به ویژه کارشناسان حقوق ورزشی و اساتید بزرگواری که در بررسی روایی چک لیست، زحمات فراوانی را متحمل شدند، تقدیر و تشکر به عمل آورند.

References

- Abbasian, P. (2021). Sports law in Iran. *Specialized Scientific Quarterly of Fiqh and Contemporary Law*, 7(16), 42-65. [Link] [In Persian]
- Almasi, N, A., & Anisi, M, A. (2017). Civil liability and sports insurance. *Iranian and International Legal Research*, 9 (34), 27-54. [Link] [In Persian]
- Arachovitis, A., Stergioulas, A., & Georgiou, Y. (2022). Water Sports and Abstain Time After Injury. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 8(2). [Link]

- Azadan, M., Shahrasfangareh, A., & Bashiri, M. (2022). *Sports rights*. Tanin Danesh: Tabriz. [Link] [In Persian]
- Babai Bigham Lahiji, M.A. (2020). *Legal review of the role of sports accident insurance in providing physical damage from sports accidents*. [Master's Thesis], Bandar Anzali Branch, Islamic Azad University, Bandar Anzali, Iran. [Link] [In Persian]
- Bekker, S., Paliadelis, P., & Finch, C.F. (2017). The translation of sports injury prevention and safety promotion knowledge: insights from key intermediary organisations. *Health Research Policy and Systems*, 15(1), 1-9. [https://doi.org/10.1186/s12961-017-0189-5]
- Bigdon, S. F., Hecht, V., Fairhurst, P. G., Deml, M. C., Exadaktylos, A. K., & Albers, C. E. (2022). Injuries in alpine summer sports-types, frequency and prevention: a systematic review. *Bmc Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 14(1), 1-18. [https://doi.org/10.1186/s13018-017-0560-9]
- Bueno, A.M., Pilgaard, M., Hulme, A., Forsberg, P., Ramskov, D., Damsted, C., & Nielsen, R.O. (2018). Injury prevalence across sports: a descriptive analysis on a representative sample of the Danish population. *Injury Epidemiology*, 5(1), 1-8. [https://doi.org/10.1186/s40621-018-0136-0]
- Czepek, J. (2019). Sports in the Case-Law of the European Court of Human Rights. *Espaço Jurídico Journal of Law*, 20(2), 251-266. [https://doi.org/10.18593/ejil.20212]
- Ekegren, C.L., Beck, B., Simpson, P.M., & Gabbe, B. J. (2018). Ten-year incidence of sport and recreation injuries resulting in major trauma or death in Victoria, Australia, 2005-2015. *Orthopaedic Journal of Sports Medicine*, 6(3), 2325967118757502. [https://doi.org/10.1177/2325967118757502]
- Endres, B.D., Kerr, Z.Y., Stearns, R.L., Adams, W.M., Hosokawa, Y., Huggins, R.A., ... & Casa, D.J. (2019). Epidemiology of sudden death in organized youth sports in the United States, 2007–2015. *Journal of Athletic Training*, 54(4), 349-355. [https://doi.org/10.4085/1062-6050-358-18]
- Esmailpoor, A., Mohebbi, S.Z., Moghadam, N., Ahmadian, M., Razeghi, S., & Khami, M.R. (2021). Self-reported experience of orofacial injury, preventive practice, and knowledge of Iranian adolescent martial art athletes towards sports-related orofacial injuries. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 13, 1-9. [https://doi.org/10.1186/s13102-021-00363-4]
- Haghighi, A., Naderian Jahromi, M., Mohamedzadeh, Y., & Nik Saresht, A. (2021). The role of professional and scientific skills of managers and members of sports boards in the occurrence of sports accidents. *Sport Physiology & Management Investigations*, 13(3), 195-209. [Link] [In Persian]
- Hong, D., Ham, E., & Cheon, J. M. (2022). Development of the Human Rights in Sports Education Program for the College Student-Athletes. *Korean Journal of Sport Sciences*, 33(4), 701-712. [https://doi.org/10.24985/kjss.2022.33.4.701]
- Hosokawa, Y., Murata, Y., Stearns, R.L., Suzuki-Yamanaka, M., Kucera, K.L., & Casa, D. J. (2021). Epidemiology of sudden death in organized school sports in Japan. *Injury Epidemiology*, 8(1), 1-7. [https://doi.org/10.1186/s40621-021-00326-w]
- Hosseinpour, E., Kashef, S.M., Goodarzi, S., Mongashti Joni, Y., & Torshizi, Y.F. (2020). Safety culture assessment and its relationship with the personality traits of sports facility managers. *Iran Occupational Health*, 16(6), 79-90. [Link] [In Persian]
- Ilic, P., Ugrinic, B., Katanić, B., Hadžović, M., Stanković, M., & Vitasović, M. (2021). *Injury Incidence in the Equestrian Sports*. Paper presentation in 4th International Conference Health, Sport & Recreation At: Belgrade, Serbia, 100-105. [Link]
- Lame, E., Davarzani, M., & Lotfi, R. (2020). Civil Liability of Martial Artists for Inflicted Injuries Interdisciplinary Legal Research, 1(3), 50-63. [Link] [In Persian]
- Mahamoad, M.H. (2021). Civil liability for sports injuries. *Review of International Geographical Education Online*, 11(5), 1007-1015. [Link]

- Mohammadi, O., Veisi, K., Yektayar, M., & Rouhi, E. (2024). Identifying the Effective Factors on the Implementation of Sports Rights Based On the Civil Liability of Sport Clubs. *Journal of Sport Management and Development*, 13(2), 171-193. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2023.23410.2749>] [In Persian]
- Mirsoleymani, M., Ghaderpour, E., Naderian, M., & Yari, S. (2019). The role of mass media in improving awareness of civil liability sports. *Media Studies*, 14(46), 41-55. [[Link](#)] [In Persian]
- Naderian, M., Banimasani, M., Mousavi-Nafchi, S.M., Asefi, A.A., & Karimian, J. (2016). Determining the Status of Sports Insurance Compensation Payment to Injured Athletes. *Health Information Management*, 13(2), 120-125. [[Link](#)] [In Persian]
- Nazarian Madavani, A., & Rajabhasani, A. (2017). Analysis of Individual and Organizational factors affecting on Sports lawsuits. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 4(2), 53-67. [[Link](#)] [In Persian]
- Pournaghi, A., Farahani, A., & Mahdavi, K.G. (2016). Comparative study of different sports insurance models in selected countries and Iran. *New Trends in Sport Management*, 4(13), 114-99. [[Link](#)] [In Persian]
- Räisänen, A.M., Kokko, S., Pasanen, K., Leppänen, M., Rimpelä, A., Villberg, J., & Parkkari, J. (2018). Prevalence of adolescent physical activity-related injuries in sports, leisure time, and school: The National Physical Activity Behaviour Study for children and Adolescents. *BMC Musculoskeletal Disorders*, 19(1), 1-8. [<https://doi.org/10.1186/s12891-018-1969-y>]
- Sadeghiyan, M., Bagheri, G., Rodbari, H., & Saberi, A. (2022). Reasons for Increasing Civil Liability Citations Resulting from Athletic Activities in Sports Venues in the Qom City. *Sport Management Journal*, 14(1), 255-235. [<https://doi.org/10.22059/jsm.2021.302372.2476>] [In Persian]
- Salimi, M., & Naderian, F. (2022). Providing a Qualitative Model for Reducing the Tort Law of Sports and Youth Organizations in Sport Incidents. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 18(36), 158-139. [<https://doi.org/10.22080/JSMB.2022.19961.3451>] [In Persian]
- Soori, A., Hematinejad, M. A., & Benar, N. (2023). Designing the pattern for legal development of Iranian sports. *Journal of Sport Management and Development*, 12(2), 1-10. [<https://doi.org/10.22124/jsmd.2023.6709>] [In Persian]
- Soori, A., Hematinejad, M., Benar, N., & Rostami Chelkaseri, E. (2022). Study of the Barriers and solutions development of sports law. *Sport Management Studies*, 14(74), 53-72. [<https://doi.org/10.22089/smrj.2020.7110.2496>] [In Persian]
- Stögner, V.A., Kaltenborn, A., Laser, H., & Vogt, P.M. (2020). Hand injuries in sports—a retrospective analysis of 364 cases *BMC Musculoskeletal Disorders*, 21(1), 1-8. [<https://doi.org/10.1186/s12891-020-03807-z>]
- Takali H. (2017). Tehran University Sports Management Research: Content analysis. *Caspian Journal of Scientometrics*, 4(1), 45-51. [[Link](#)] [In Persian]
- Torkfrar, A., Shirazinejad, R., Zabihi, S., Shojaee, S.G., & Ayoubzadeh, K. (2022). designed and implemented with the aim of the level of familiarity with sports law among physical education teachers in the west of Fars province. *Innovation in Sports Management*, 1(2). [[Link](#)] [In Persian]
- Waldzinski, C., Waldzinska, E., Durzynska, A., Waldzinski, T., & Kochanowicz, K. (2019). Trainers and sports clubs civil liability for contestants' injuries caused during sports training or competition as regulated in the polish legal system? *Baltic Journal of Health and Physical Activity*, 11(5), 5. [<https://doi.org/10.29359/BJHPA.2019.Suppl.1.05>]
- Wu, Y.C. (2011). Research on School Sports Insurance in China. *Advanced Materials Research*, 271, 1049-1052. [[Link](#)]

Yousefi sadeghlou, M., Montazeri, Z., & Nouri, A. (2023). The role of insurance in compensating for damages caused by sports accidents. *Applied Research in Sport Management*, online published, [<https://doi.org/10.30473/arism.2023.64250.3667>] [In Persian]